

Четвртакъ

18. Маја 1844

Год. III.

ЖАЛОСПѢВЪ

при смрти
господина

Константина Маринковића

Пароха Новосадскогъ, Честн. Конс. Сосѣ-
дателя и проч.

(одъ юности Гимназіалне)

Dignum; sed levius sit patientia,
Quidquid corrigere est nefas.

Ног.

Ты, кои си већъ крозъ полу вѣка
Срб-младежи быо Менторъ мудрый,
Казуюћи путе спасенія
А собственнымъ дѣломъ и примѣромъ:
Ты, што си іой у кротка срдашца
Усађив'о коренъ човечности,
Негуюћ' га и заливаюћи
Освештенымъ млекомъ Христіанства.
Ты л' е сада остављашъ на вѣки
Наша Дико и подпоро цыгла!

Ху! — да грдны рана и прегрдны
Што ев' данасъ грудь допаде нѣжна!
Протуж' витка зелена Младежи
Јо једна заплачи се врискомъ!
Клоу воћка шестдесетолѣтна
Са сазрѣлымъ плодомъ на гранама —
Стрвали е виоръ вѣтаръ ладанъ;
Клоу воћка — ты оста ко цвѣтакъ
Грозна туча кадъ му красность сруби!
Јо Младежи заплачи се врискомъ!

Отца Косте — ахъ! човеколюбца,
Христіанина и Мудраца дивна,
Дике землѣ, а радости неба
Ніе више на овоме свѣту.
Одсвудъ жалость стере своя крыла,
Крыла своя и одъ пакла црня, —
Све што младежъ Србска изгубила,
Све што свѣтъ е изгубіо Србскій,
Овдѣ лежи у овомъ ковчегу:
Отца Косте међ' живима нема!

Да, младежи, Онъ ти Отацъ быо
Онъ ти среће казивао дворе,
Спроводећ' те друга родителски
По живота овогъ незгодама
Ка'во Ангелъ блаженна Товію:
Онъ ти душу нѣжну облачіо
У оружъ свѣта истинога,
Назіо те ко свой породъ міо;
Тко ће одсадъ теби Отацъ быти?
Ты Младежи оста сиротица.

Гушећн се у сузама врелимъ
Србскій младић овако говори:
„Ахъ! Онъ бјаше мой предобрый Геній,
Кои мене научи любити —
И хранити све добродѣтели
Одводећ' ме съ пута безумія.
Ахъ! Онъ бјаше кои ми е штедро
Остављеномъ свою руку пружао,
Ведріо ми мое мрачне дане
Шутъ у небо вѣрно толкуюћи.“

„Отче, дико, славо и обрано!
 Скоро бяхе па некудъ отиде!
 Што и ли си се на ме налютио?
 Кудъ изчезну, а безъ съ Богомъ оспай?
 Златна уста што сте онѣмила,
 Те науку Христа не трубите?
 Свете руке што сте се следиле
 Благослове Србству даваюће,
 Я што сте се на ме налютиле?“
 Мртва глава не зна говорити!

Да, младићу, онъ изчезну вѣчно!
 Уморено одъ житејски брига
 Хладно тѣло овдѣ му почива. —
 Лакъ му буди санакъ овѣченый!
 Буди съ нѣмѣ Божія тишина! —
 Умри сватко к'о што онъ е умро!
 Съме што е посѣло блаженъ
 Учениемъ и животомъ своимъ;
 Приносит' же плоде сторицею,
 И на ономъ успѣваюћ' свѣту;

Недораствли садашњи Младенцы!
 Камо среѣна, да сте г' познавали:
 Познавали? ахъ текъ познавали! —
 О да ваша видю самъ срца
 Наставляна одъ нѣгове руке!!
 Съ Вама ѣ' отцы на гробъ му долазит'
 И докъ шарно вы стерете цвѣће
 Пуни млади сыновнѣгъ умила —
 Съ сузама же вама говорити
 Чѣй пепео почива у нѣму?

„Ту е пепео отца Косте дѣцо!
 Богъ бяхе у тѣговомъ срцу
 А у грудма човѣколюбіе і
 Веселость му свагд' природна была;
 И дужности свете Религіе
 Много више нег' свѣтъ важнше му;
 Допродѣтель ако наш'о не
 Ни Князеве не хваляше тада. —
 Шлет' те дѣцо, китясте му вѣнце
 Вѣнчаваюћ' нѣговъ гробный камень!“

А Вы Браћо! одраствла младежи!
 Пропиштите гласе жалевите

Послѣднѣгъ му дуга рѣццу даюћ'
 Съ Богомъ отче! съ Богомъ Учителю!
 Съ Богомъ навѣкъ срце изъ нѣдара!
 Душа твоя некъ путуе среѣно
 „Трисвятое“ гдѣ се ори вѣчно!
 Там' покоя младо бери цвѣће —
 Србска т' младежъ скоро добит' неће!
 Проста т' была и душа и тѣло!!!

ЕФРОСИНА.

(Образацъ свакидашнѣгъ живота)

одъ

Б. Аѳ ча.

И.

У среди цвѣтаюћегъ Отечества нашегъ
 лежи село едно, едно убого Србско село.
 — Ни самъ ти по вољни, мила Читателько,
 почео приповедку? да како, шта се друго
 и може у сиромашномъ Србскомъ селу на-
 ћи, што се тебе тыче? — Было бы у нѣ-
 му доста, на што бы погледъ твой као
 права Србкннн управити могла: бы да, слад-
 ка Читателько; алъ манимосе садъ тога, и
 само погледаймо оно што намъ внимате-
 лность нашу у сеоцу томе избећи не може.
 — До стародревне Церкви бели се ку-
 ћница една; доста, и доста ускомъ обграѣ-
 на авліомъ, кућница се та заиста може на-
 рећи кућницомъ, ерѣ е мала, алъ чистота нѣна
 издае, да трудолюбиве и радне душе у
 нѣой обитаваю, бащица една на краю ав-
 вліе се види. — Притяжатель куће ове естъ
 сѣдѣй некій старацъ; Учитель е онъ. —
 Кадъ самъ чистоту и устроеность куће нѣ-
 гове споменуо, характерістіку нѣгову сло-
 бодно преѣутати смемъ: доста е рећи, да
 онъ найзадовольнѣе проводи часове живота
 свогъ у кругу милогъ му сына и драге му
 кѣри.

„Боже, Боже! — могло се више пута
 чути са старчевы усты — другій бы вальда
 роптао противъ тебе, што овако тежко за-
 служивати морацъ раану мою; а я ти бла-
 годаримъ: ерѣ си ми дао сына, поклонію
 си ми кѣрѣ, имамъ радости и утѣхе.“

Бсть, стараць в быо среѣанъ, ерь в и-
мао кѣрь лепу као сунце, и добру као Ан-
ѣла; имао в сына, когъ в духъ быо вели-
кій Србскій духъ. —

Читателю! смиреннымъ срцемъ погле-
дай у собу старца; мудре совѣте онъ ми-
ломъ дае сыну; та дуго га видити неће вре-
ме, дуго време, ерь га далъ на Науке о-
правля; видишь подъ трепавицама старымъ,
чиста се блиста суза; та милогъ сына, кои
в увекъ у отчиномъ живіо кругу, кои в са-
мои наученъ светской, увеликій шилъ свѣтъ,
гди ће му срце толикима изложено быти
погибельма. — — Последний в полюбаць
на сыновне устне притиснуо добрый ста-
раць, и покою се предао милогъ сына оте-
чески благосиляюћи, кои ће зоромъ іошть
одпутовати. — Братъ и сестра су іошть
неко време као неми стаяли: она в ствари
нѣгове у еданъ завезлай завезивала. — Грле-
нѣ, люблѣнѣ, ецанѣ в слѣдовало; найпосле
Савка са речма: „Уроше пиши намъ што
пре, да се не бринемо.“ у свою оде собу.

III.

У предградію столногъ града отечества
милогъ намъ живила в удовица нѣка доста
убога, жалостно и тяжело, свакидашню кору
леба са шиѣмъ в себи прибавляла: добра о-
ва старица кадъ бы после дугогъ посла у-
морена у вече замыслѣно седила, више в
пута узданула:

„О Боже! зашт' ми не поклони кѣрь
вдну, коя бы ми у моимъ старымъ годинама
подпора, и утѣха была!“

Садъ бы она узданула, и коя чиста су-
за бы іой поквасила старе нѣне трепавице;
алъ после бы се опетъ поправила говоре-
ћи: „Опрости ми Отче небесный! што про-
тивъ тебе роптамъ: та имамъ я Уроша, да,
могъ сладкогъ Уроша; онъ мене любви као
матерь свою, а, да оће само што пре до-
ћи.“ —

Старица ова была в роѣна сестра го-
респ менутогъ Учителя; она в свогъ мужа
іошть млада изгубила; и премда су после
смерти супруга іой многи нѣну руку искали,
она в ипакъ удова остала у срцу своемъ

хранѣи ону верность, кою в прама покой-
ногъ мужа свога имала. — Веруешъ ли
драгій Читателю? — да в то тако было;
еръ може быти да іой нѣни просіоцы ника-
ко по вољи быти ни су могли; но како му
драго было; текъ в она остала на свагда
удовицомъ. — Кадъ в веѣ остарила, уса-
млѣно в живила; една едита куѣа, у кою в
ишла, была в Г . . . , Н богатогъ Тр-
говца; овде в она свечане дикое дане
радостно проводила у кругу Н . . . ве-
кѣри. — Старица в наша увекъ о Урошу
говорила; кадъ бы видила здравогъ когъ
младиѣа, говорила бы она; „Красанъ младиѣъ
истый мой Урошъ,“ а ружногъ кадъ в угле-
дала: „О другаячи в мой Урошъ!“ рекла бы.

Кадъ се овако какавъ младиѣъ фали
предъ девойкомъ, наравна в стварь, да га
ова зажели видити; тако в было и са Е-
фросиномъ, едва в чекала, да одъ Старе Не-
де тако увекъ фалногъ Уроша види.

Неда в кодъ прозора едно вече седила
о своемъ Урошу мыслѣи, кадъ еданъ мла-
диѣъ, когъ смо у I. делу приповѣдке ове
видили, у собу уѣе, руку старой полю-
би са;

„Добро вече Тетка!“

„Уроше! сладкій Уроше! — проговори
Старица — дошо си сладкій сыне; та че-
камъ те веѣ к'о озебо сунце, ди си быо?
— Шта ћу ти да дамъ за вечеру? — Ёси-
ли уморанъ? — Шта ради отаць, шта Сав-
ка? — Како си се променуо, рано моя!“
— Богъ бы знао, шта ту іошть был; ніе:
стара в садъ фришка была као девойчица
одъ 14. година; края речма было ніе; а кадъ
погледишь шта в говорила; „Уроше, слад-
кій Уроше, рано моя, нити што друго не-
го то, па опетъ то. —

Скоро су вечерали. Урошъ спавати оде
а Старица іошть неко време остаде на но-
гама благодарити Богу, што іой в Урошъ
дошао. —

III.

Другій данъ текъ што в зора заплави-
ла, алъ стара устане, и ушавши у собу У-
рошеву, кои в истина веѣ быо буданъ, но

само у постели лежко, стане га любити, а онъ ню у руку; и ова садъ му проговори:

„Уроше рано, айд' устай и обуцисе, пакъ ћемо мало после ићи кодъ Г... Н... видишь сыне, то е добаръ Господаръ, я самъ тебе тамо фалила; и Господична Ефросина едва чека, да те види.“

Урошъ ние радо ишо; али Тетке волю кварити нехотећи приволе се. — Онъ никада у кругу варошкомъ быо ние; онъ е имао срце добро; светъ е изъ кнѣига познавао; о! како се често преваре овакови люди, кадъ светъ сасвимъ другоячи нађу, пегъ што су га они себи воображавали. — Време дође, да се кодъ Н... иде. Н... ние быо кодъ куће. Кодъ Господичне су учинили почестъ; Ефросина е у својой соби везла. Како у собу уђу, стара радостно проговори;

„Урошъ Ж... ићъ, мой сладкѣй Урошъ.“

„Драго ми е Херръ фонъ Ж... ићъ.“

Уроша е духъ быо простъ, као што смо већ рекли: онъ јошъ ние познавао покварене обичае; знао ние, да „мода“ многе люде за носъ вуче, а Србинъ е быо; чудо дакле нинаманъ ние, што су му Ефросинине речи врло смешно у ушима зуяле. За Бога Србкѣина Србина поздравля са „Херръ фонъ.“ — „Мода е то садъ. Овыи кужный породъ, яу! алъ е већ многи Србкѣина нѣжне освојо груди!!! — Мода е да; рецы што противъ нѣ, пакъ ћешъ превезане имати острагъ перушке, и прапорце на врату; пакъ да видишь, нећеду л' те и дѣца назвати „Лудомъ?“

Урошъ е велику себи узео слободу противъ свакогъ правила обхождѣния са лепымъ поломъ, правила данашнѣгъ свѣта; та онъ ние ий ни познавао.

Неколико кнѣига лежале су на асталу, Онъ ий прегледи.

„Господична! — проговори тихимъ гласомъ — Немачке кнѣиге читате?“

Девойка се зарумени; но забуну свою хотећи сакрити величественный погледъ себи да, и као полакъ гордо проговори:

„Съ нѣима се забавлямъ.“

„А са Србскимъ никадъ?!“ запита ю Урошъ таковымъ гласомъ, каквымъ майка свое оплакуе единче.

„И бы ий радо читала — проговори Ефросина — али ий јошъ никадъ до руке добыла ни самъ, осимъ Зборника.“

„Има Урошъ лепы кнѣига“ — уђе имъ у речъ Неда, коя се радоваше што се као некѣй малый разговоръ међу нѣима двома увео; еръ е већ у несвестъ пасти тела збогъ Урошевогъ са Ефросиномъ обхождѣния. —

„И ћу молити — проговори на то Ефросина црне свое очи на Уроша подигнувши — едну на прочитанъ.“

Урошъ јој е обећао, и препоручивши се са старомъ оде.

(конецъ слѣдую.)

ОПИСАНИЕ ГРАДА БУДИМА ОДЪ ПОСТАНКА ДО ДАНАСЪ.

(Одъ Гованѣа Графа Майлата)

(продужѣние и конецъ.)

Дай садъ да кою речъ и о постанку кр. Палате и о дальшой судби нѣной пробесѣдимо. Онаи Угорскѣй краль, кои за свое сѣдиште Будимъ изабра, быо е Людевитъ I. у половини 14 столѣћа. Зданѣ, у комъ онъ пребываше было е одъ прилике на истомъ месту, где се и данъ данашный кр. дворъ налази. У нѣму обитаваше и удова Людевитова супруга Елисавета и нѣна кѣи Марѣя супруга Сигмундова. — У нѣму краль Карль (малый названъ) у соби кральичиной при вечери у нѣвомъ прибыћу одъ Бл. Форгача смртно бы ранѣнъ, коіой се рани мелема не нађе, но одъ кое се бедный краль у Вишеграду мало затымъ и съ душомъ разстави. —

Овай саданый великолѣпный дворъ кр. зградіо е краль Сигмундъ у првой полутини 15 столѣћа. Онъ у оно доба много више места заузимаше него данашный данъ и протезао се до водене и Стоинобеоградске капиѣ. — Стоинобеоградску капию Турци Стамболь капиомъ называху.

Посмрти Сигмундовой многе се промене у овомъ двору догодише, — промене заиста непостояне среће човеческе. Владиславъ V. даде по смрти Сибињанинъ Янка оба нѣгова сына Владислава и Матию уважити и старіємъ брату Владиславу у двора ни истой русу главу одсећи даде. Ово се збило 1557 год. а на одну годину дана затимъ, погублѣногъ Владислава братъ рођеный Матія у овомъ двору као Угорскій краљ обитаваше. У овомъ двору е прва супруга Матійна Маргарита, кћи Чесскогъ краля Ђорѣа Подієброда, саранѣна, и кадъ пре некогъ времена ово место поравњиваше најбоше и на гробъ и останке нѣне. — Подъ краљомъ Угорскимъ Матиомъ Корвиномъ быо е овай дворъ на врѹ славе и великолѣпія свога. Овде се и она знаменита и славна књижица Корвинова налазила, коя е много тисућа рукописа имала. Одъ године до године обдржавао е непрестано Матія 30 писца, кои изъ знатній књижица предмете за нѣга преписиваху. Црна е штета, што ова знаменита Матійна књижица подъ нѣговимъ наслѣдницимаи подъ владомъ Турскомъ сасвимъ упропащѣна бы. Кадъ се Будимъ на ново освои и одъ османскогъ ослободи ярма, најбоше се подекои само останци ове знамените књижице у некој пустой комори. Они доспеше до руку Графа Марзилли, кои ій са собомъ у Болѣону однесе. Повдини рукописи и данъ данашній уразнымъ књижицама приватнымъ, великаша Угорски розсејани се налазе, и заиста имъ на славу и дѣйку служе. Подъ Корвиновымъ наслѣдникомъ Владиславомъ II угаси се сва слава и великолѣпіе краљвско тако, да е истый краљ за свою куйну месо одъ будимски месара узаймивао, и да бы страны краљвина посланике пристойно угостити могао, шиляо му е Примасъ вино свое изъ Острогона.

Када се Султанъ Сулеймалъ после обсаде бечке год. 1529 у Будимъ вратио, ставіо е круну краљвине Угорске свима своима пашама и кадіяма на угледъ, казиваюћи имъ да е она іоштъ одъ времена персійскогъ владоца Нухірвана заостала: Онъ

круну узедє у свою руку и предаде ю Запольи.

Кадъ Іованъ Заполя умре разпростре се по свуда гласъ, да онъ по себи законогъ наслѣдника оставіо ние. Одъ уста до уста допре гласъ и до сама Цариграда. Сулейманъ Чауша едногъ посла у Будимъ да се осведочи управо, да ли Заполя по себи остави сына, или не? Изабела удова супруга Запольинова доиста имаѣаше малешно насишче по мужевљой смрти. Она узедє детенце у наручѣ свое и сама посланику Сулеймановомъ на сусретъ изаѣе. Обаятелно заиста беше, особито за любострастногъ дєлю турскогъ, предъ собомъ дражестну лепотицу женску видети, коя е лице свое сузама облила и за свое одойче лепо молила. Но ово позорѣ іоштъ веѣма очараваюће бы за чауша; кадъ е Изабела на свое беле груди насишче свое метнула и своимъ га дойкама у прибићу турчиновомъ доила, да бы сатимъ веѣма іоштъ осведочила, да е ово заиста нѣно рођено детенце. Убеѣенъ турчинъ позорѣмъ овимъ паде на колена и стаде детинѣ ножице любити, потомъ устаде, свою десну руку на меке детинѣ прси метне и закле се у име свога цара, да нико другій Угорскій владалаць быти неѣе, до самога Іовановогъ сына.

За време господования турскогъ, ради крайне немарности нѣюве и ради многи кровави обсада, сасвимъ е дворъ опао. Нѣга е подићи намерила царица Марія Терезія год. 1749, коє се заиста после рата седмогодишнѣгъ и довршило. Год. 1780 буде исто зданіе Свучилишту наменѣно; на нѣму е у ово доба и астрономичка кула подигнута была. Но почемъ е Свеучилиште после 2 године дана у Пешту премештено было, нико у двору овомъ необитаваше, докъ годъ се Леополдъ II на тронъ угорске краљвине неподіже. За нѣгове владе беше нѣговъ сынъ Александеръ за Палатина избранъ, кои дворъ Краљва Угорскій за свое седиште опредѣли. Но кадъ е онъ после краткогъ времена умро, године 1796 Ерцхерцогъ Іосифъ за Угорскогъ Палатина избранъ бы, кои и данъ данашній у о-

вомъ двору на срећу Унгара са својомъ породницомъ обитава. — Год 1814 была су у овомъ двору три крунисанца адалца, сирѣчь Франци I. Александеръ царь Руссійскій, и краљ Прусскій. Оваковъ се догађај осимъ овога само јоштъ еданъ единитый путь у повестници Угорске. наћи може, кадъ е у Вишеграду краљ Робертъ три крунисана краља Србскогъ, Чесскогъ и, Полячкогъ за едно угостио. *)

Гдеков су промене одъ 45 година у самомъ двору и около двора овогъ учинѣне. Начелъ е овогъ зданія са еданъ спратъ увзышено и астрономичка е кула скинута. Стрменита стѣна, која се до самогъ Дунава распростира, была е пређе гола, пуста и необдѣлана, а данасъ се на нѣой прекраснѣй Перивой (вертъ) налази, кога е нашъ Ерцхерцогъ подигао. Съ оваковомъ дѣятелношћу, съ којомъ Онъ двора свога околинѣу цвѣтајуће доводи станѣ, управља онъ већъ пуни 48 година съ државомъ. Онъ садъ весео погледъ свой на дичну и блистајућу Пешту баца, која е данасъ трипута већа и десетъ пута великолѣпнѣя него у оно доба, кадъ е онъ првѣй свой погледъ на ню баціо. Нѣговымъ неуморнымъ настояванѣмъ варошъ е ова улѣпшана, и садъ заиста са найвећомъ срдца и душе радосћу веселити се може, еръ е спасоносно дѣлао чрезъ цѣо свой животъ, и нѣгово се дѣлованѣ са благодарнымъ припознае срцемъ. Ни една краљѣвине Угорске душа покрай овога не иде, нити ће која проћи, да на благога отца свога Јосифа не помисли, у благодарномъ срдцу своѣмъ желећи, да намъ Онъ јоштъ

*) Овај знаменитый догађај у повестници Угорской, кои се у Вишеграду, негдашней столицѣ краљѣва Угорски догодио, у толико више нашу позорность заслужуе, што су ова сва три краља, одъ чистогъ племена славенскогъ были и у онымъ срећнымъ временама срећно са усрећевымъ своимъ народима владала. Ова три краља Славенска Племѣна были су: Стефанъ Урошъ Дечанскій, краљ Србскій, Казимиръ краљ Полячкій и Јованъ краљ Чесскій, Ове се 36мъ до год. 1335.

много година на славу нашу у овомъ двору обитава и да га оживљава!

У Пешти

Милошъ Радойчићъ.

НѢШТО ЗА ЧУДО.

Изъ Подунавля. Ово дана добиismo на еданъ путь у руке и „Примѣтбу Срболоба у смотре- нию П. С. Матице“ и — као одговоръ — Г. Г. Теодора Павловића и Георгиа Стояковића у С. Н. Новина Числу 28. подъ насловомъ: „На вниманіе.“ И едно и друго нѣшто е за чудо, те за големо. За дивно е заиста чудо, ако е идесета у Примѣтби истинита; алъ е опетъ чудноватъ и крой: „На вниманію;“ — не зна човекъ шта да каже? Помыслимъ у себи: Срболобъ, ако едну одъ хилѣде освѣдочи, — *poten et omen negatur*; — ербо е, безчестна стваръ правду за- таяти; и по нѣчемъ болѣ бы страни противной было, да е и ошутала, опоминиоши се оне Србске пословице: „Сѣди съ миромъ и проћи се врага, нитъ га дирай нитъ му тражи трага; кадъ е и онако већъ раздрто мучно закрпнѣти; а празне рѣчи цепъ не пуне.

Јошъ се знати не може, ко е мейданъ одржа и будући се Истина по ономъ: „*Veritas saepius in medio jacet*“ — само кадшто наговѣшћуе. Ништа манѣ Срболобъ позиваюћисе на извѣстна Дата и призна- те одъ супрот-партае истине — скоро рећи може: Я што мого помого! — У Срболоба нема ни срца ни жучи: и зато га сватко и чита радо; одъ све неволѣ са „Вниманіемъ“ јошъ му ништа ни е одбіено; и ако нема противна страна ячегъ одпора одъ „Вниманія“, то по свой прилицы бы ће: „Тѣжко слову безъ вѣди.“ — Само рећи (чуйте васколика Браћо Срби!) мы долеподписани проглашуемо за Им-посторе и Клеветнике Ожеговића и Срболоба предъ Свѣтомъ, и то мы — *nota bene*: — кои смо обтужени, — дакле, *Pars et Iudex in eadem Causa*, — естъ заиста и јошъ еданъ путь чудновато, и стрмоглаво „Вниманіе.“ Зато я позивамъ Г. Г. Т. Павловића и Г. Стояковића, да они свакиъ „Примѣтбе Срболоба“ пунктъ у Лоѣическомъ и Юридическомъ смыслу опровргну; иначе гадна она у „Вниманію“ ставлѣна нѣова израженія „Импостори и Клеветници“ ни су, нимало основана.

И то ми е за приповѣсть, да садъ првѣй путь С. Н. Новине ирче на безименный саставакъ, у којма се другче поштене и родолюбиве персоне пређашнѣй годна безобзирце ружиле: но овдѣ е може быти та „Заплата“, што се и Г. Учредникъ исты Новина налази уврѣченъ,

— Но было како му драго, я бы текъ свагда на стварь, коя ми е неповольна и недоказана одговарао; а за Личность противника не бы ни маріо: ошъ много манѣ лютіо и жестіо се, будући е то и самое драгоцѣномъ здравлю живота нашегъ одвећ шкодливо и убитачно! Мени се претресаня съ обѣ стране допадаю — зато, што се у њима жаръ любви и пламъ за Родъ свой буктеій изьялюе, само бы волю, да буде све безъ „жестокосердія“ и у тишини; та! „Тіо Роде тіо полагаю!“ вели Народна Пѣсма наша, и „Тія вода брегъ рони,“ а „Тко трчи тай се натопрчи.“ Све да буде! само, absque studio et ira: ерѣ едитсе и лютити Г. Малетинъ тако строго забрануе, да само еданъ данъ у години допушта избрати, у комъ се савъ гнѣвъ и едъ излити мора: — и тако најсветію добродѣтель „Истину“ внигда ногама газити нећемо. — Тога ради ово некъ буде Роду моме „на Вниманіе.“ — — Гле! забораваи „п. р.“ дакле да не бы и я у Вниманіе С. Н. Новина дошао, ево на ново; с. р. Стѣнко Милошевић.

ДОПИСЪ.

Изъ Новогъ Сада. Благородна Госпоя и знаменита Србкinya Анна одъ Николићъ, Удова Савве Вуковићъ одъ Берексова у 75-ой години живота свога преминула е, и данасъ 2-гъ Маја пре подне при Катедралной овдашней Цркви съ пристойнымъ торжествомъ буде погребена. — Спроводу присуствовао е и Преч. Г. Арсеній Стойковићъ, Архімавдритъ Раковачкій са многочисленнымъ Свещтенствомъ мірскимъ. При концу Опела, одъ стране Гумназіе овдашнѣ говоріо е Надгробно Слово Благородный и Высокоученный Г. Димитрій Јанковићъ, Адвокатъ и І. Грам. Класе Профессоръ — „кои сийне добродѣтели Покойнице у кратко изложивши, будући е Она у дубокой старости спокойно животь свой кодъ кѣрни Супруга свогъ Госпоже Марте, за Благородногъ Г. Еутимія Јоанновића, Сенатора овдашнѣгъ удате, проживила, — праведно е доказао, да се надъ Покойницомъ излю онаѣ Заповѣди Божіе благословъ: „Да благо ти будетъ, и да долготѣлень будеши на земли.“ — Особитый пакъ предметъ Слова, была е она характера Покойнице черта, гдѣ е Она на воздвиженіе Гумназіе Новосадске са Супругомъ своимъ Саввомъ садѣйствовала: а кадъ е сирѣчь овай већ ослѣплѣнъ будући на воздвиженіе Гумназіума 20.000 фор. првый записао, овда е Покойница мѣсто, гдѣ ће се онъ подисати, показала и руку му водила! — Да лѣпа два племенита срдца! достойна светогъ брака и супружества!! — Покойница е Заведеніе ово учебно свагда као Аманеть мужа свогъ сматрала, — шта више, Она е и по смрти мужа одъ свое стране и сама Фундаторъ была: — нити бы Нью

већма што разгнѣвило, него кадъ бы чула, да тко противъ истогъ Заведенія — мужевљвогъ рукасада — злослови и клевета. Едномъ, кадъ е у Пештанскимъ Новинама читала, да се нѣшто противъ истогъ Института писало, рекла е: „Нека зломысленицы болѣ што фундираю и заведу, па некъ онда и критизираю!“ — И зато сходно е Витія у своемъ Слову ове рѣчи при сандуку Упокоене навео: „Ево Ученика! ево живогъ спомена Вашегъ Родолубія! ево плоди ваше драгавольне жертве! ево храмъ Мінервинѣ на нашемъ основу положенъ, кои ће до небеса славу вашу дизати, а до скончанія вѣка благодарность свою исповѣдати!!! —“ И ово су заиста Споменницы одъ Египетски Пирамиды и обелиска вышши и стални! Да буде дакле упокоеной Добродѣтелки вѣчна паметь! Нѣно пакъ и Супруга Нѣногъ Благотворство некъ буде милымъ Србима и Србкinyaма свагда на угледъ и похвалногъ примѣра подражаніе!! Ко овомъ ево приключавамъ и

С О Н Е Т Т О

на гробъ

Анне Вуковићъ

одъ Берексова

Србъ на небо плачући погледа —
Србъ уцвѣлѣнъ данасъ старъ и младъ;
У црво се віе Новый Садъ;
Сватко тужи не пазећи реда:

Милу майку Мінервины чеда,
Сиротнымъ приближишта градъ
Изгубисмо ахъ на вѣки садъ; —
Сиртъ е оте ледена и блѣда!

Дична Анио новъ ти миранъ дворъ!
Ты исчезну, алы спомень оста
Србскомъ свѣту за диченѣ доста:

И к'о весне кадъ исчезне красъ
Те га диже Велемоѣца-гласъ, —
Тако ѣ' дизат' твой насъ съ неба взоръ!!
Дрѣ. П. Јовановићъ.

В Ъ С Т И.

Пешта. Ньюво ц. кр. Высочество нашъ общелюблѣнный Ерцхерцогъ и Малатинъ у пратњи ц. кр. Камерера Г. Графа одъ Бериніи приспели су 25. Маја п. р. на пароплону, Пешти, у најпожелателниемъ здравлю и у Будиму су на Кумбарской пияцы (Bomben-Platz) изышли, гдѣ су Га са страхопочитательнымъ здоровомъ жителни обе вароши у свакој радости пливаюћи дочекали. — Сутра данъ изводело е Ньюво Высо-

www.пество неке части вароши Пеште, парочито гди се највећа заданія зидаю, прегледати, и отпутовало е у Алчутъ, гди е Празднике Дуовске провело.

ПОРЦУЛАНСКІЙ ТОРОНЬ У НАНКІНГУ У ХІЙНИ.

Factsachen erleichtern den Weg zur Wahrheit.
Galiani.

Између седамъ на свѣту чудовищны Рукотвора, могао бы човекъ . додавајући порцуланскій у Нанкингу торонь . и осму чудовищну Рукотвору брояти. — Овај художественный посао произно е право оштроуміе и великій духъ. Што се Художества Хінеза у задану тыче, то се ово кодъ жителя Нанкинскіи у највећој вѣштини показуе. У Нанкингу предајо се данашњимъ даномъ све Хінезске високе науке; осимъ тога у нѣ му се налазе и многи разни Художницы, више књигохранилишта, и свакојке справнице (фабрике). Нанкинъ лежи у најбогатіој Хінезској Провінцији, на океану, између мора Вханг — Хан и Тонг — хаи, и изгледа збогъ многи прокопа, кон крозъ нѣга течу као каквыи пливаюћий градъ. У нѣму има на милионъ жителя, гди е кадкодъ и Царь Хінезскій имао свою Резиденцію. Послекадъ Татари године 1277. едну часть Хіине подъ свою власть покоре, постане Пекинъ престолный градъ. Богъ времена на заповѣсть Нобѣдителя буде тай порцуланскій торонь сазиданъ. — Торонь е тай близу града, на мѣсту шумама и бреговима обколѣномъ, 200 стопа высокъ, има деветъ ката и 184 басамака, по конма се човекъ изнутра до крайне высине попети може. Свакій катъ има споля галлерію са зелено боядисаномъ стреіомъ, коя е са разнымъ приликама украшена. Одъ сваке стрее съ края висе мала звонцета, коя, ако само мало воздухъ променувише додирне, пріятне гласове издаю. Цело е ово зданіе споля са плаветномъ, жутомъ и зеленомъ боіомъ офарбано, и сѣйнымъ таблама обточено, кое су тако художественно прилѣплѣне, да се цѣло зданіе едноставно быти чини. Край се тогъ тороня са сали-

венымъ златнымъ кровомъ свершуе. Съ пайгорнѣгъ ката види се цѣо градъ Нанкинъ, и сва окружна мѣста. Аристидъ Николићъ.

изъ К.

ЦАРСТВО ФЕЦЪ.

Палата Цара Султана у Царству Фецу состои се изъ многочислены дворова, кон су отчасти само у полакъ изыдани, а отчасти уполакъ већъ порушени: у другомъ двору налази се Писарница (канцелларія) Министре, коя се состои само изъ едне себе петъ стопа широке и осамъ стопа дугачке, коя е соба безъ икаквогъ другогъ покућства, само съ еднимъ старимъ чаршавомъ прострета. Обычно седне Министерь у буѣжакъ себе, предъ нѣмъ стои една стара мастилница, и свилена чоя, у кою су нѣгови папирни замотани; и то му е цѣо нѣговъ алатъ. Кадъ изъ писарнице одлази, онда скупн свое папире, умота ии у чою, узме подъ пазуво, и тако цѣлу Цареву Архиву однесе са собомъ. —

НѢШТО ПРОТИВЪ МОДЕ.

Христоъ Херцогъ Виртембергскій быо е великій непріатель украшая; особито новы странны модій. Но башъ у време нѣгове владе уведусе у моду велике Швайцерске чакшире. Ово Херцогъ примѣтивши не буде му по вољи; и мыслии како бы онъ то предупредіо, најпослѣ изда заповѣсть, да делатъ такове чакшире носи. Кое се таки и испуни. И дворски и други чиновницы ово видеи, много се ни су предомышлявали, него таки оставе Швайцерску непристойну моду и почну се опетъ као и Херцогъ носити.

Станѣ Дунава у Пешти.

25. Maia п. р. 9'. 11". 6'''.

26. Maia 10'. 1." 0'''

27. Maia 10' 1" 0'''

 Збогъ Дуовски Праздника Листъ нашъ 14. Маја т. г. ніе изышао.

Скоротеча излази у седмицы 2 путъ, Четверскомъ и Недельомъ; цена му е како за овдани тако и за стра-
ке Предчисленке за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитсе може на свакој ц. кр. Пошти, и у Пешта
одъ Издавателя, у Бедемској улици (Bajci Bajje Nro. 349.)

Издаватель Димитрій Іовановићъ.

У ПЕШТИ словима Байме ловиць,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА